

74/0929/2020

Univerzita obrany v Brně
Fakulta vojenského leadershipu
Kounicova 65, Brno, PSČ 662 10, datová schránka hkraife

Brno 24. listopadu 2020

Památník Lidice
Příspěvková organizace MK ČR
PhDr. Eduard Stehlík, Ph.D., MBA
Ředitel Památníku Lidice

Posudek ve věci udavačství Alžběty Doležalové z Lidic

Odpověď na otázku, zda paní Alžběta Doležalová skutečně udala svoji podnájemnici Štěpánku Mikešovou, v minulosti vzbudila mimořádný mediální ohlas a bohužel, jak tomu v těchto případech bývá, zastínila skutečnou podstatu věci. Na základě dochovaných pramenů je složité zaujmout jednoznačné stanovisko, přičemž interpretace těchto pramenů se může značně lišit – ostatně to právě u tohoto případu vidíme. Četník Evžen Ressler poskytl, navíc až s odstupem času v prosinci 1945, vynuceným válečnými okolnostmi, jedinou dosud známou výpověď o tom, co se skutečně v Lidicích těsně před jejich vypálením v rovině udavačství odehrávalo. I z právního hlediska by byla výpověď pouze jednoho člověka o průběhu tak závažného případu (Štěpánka Mikešová zahynula v Osvětimi) problematická. I v tomto případě by se měl zohlednit především kritický odstup.

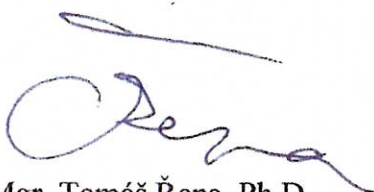
Jakýsi souboj o „historickou pravdu“ by měl zůstat v mezích vědecké disputace, to se i zmíněnou medializací a politizací celé kauzy ne zcela podařilo. Věrohodnost protokolu zapsaného Evženem Ressler je sporná, sám historik Vojtěch Kyncl ve své monografii o Lidicích hovoří o schizofrenním postoji zapisovatele. Archivář Vojtěch Šustek zase zvolil argumentaci, která měla poodkrýt osobní motivaci Evžena Resslera v celém příběhu, jeho svědectví považuje za celkově vylhané. I zde se jedná jen o jednu z možných interpretací, jak se celá událost odehrála. Určitě bych doporučoval právě na základě kritického odstupu vyvarovat se jednoznačných soudů, navíc doprovázených zbytečně expresivními výrazy, které se mohou dotknout i přeživších příbuzných (v tomto případě zejména dcery Alžběty Doležalové). I zde se dá argumentace postavit pouze na věcné rovině.

I se zkušeností historika, který se věnoval a věnuje velmi kontroverzním, dodnes emoce budícím tématům (banderovci, vojenská historie jako celek), které provázelo násilí a

krutost u všech zúčastněných aktérů, musím uvést, že pohybovat se na takové půdě, není nic jednoduchého a skutečně to připomíná pomyslný pohyb v minovém poli. Dilema, kterému je vystaven občas téměř každý historik, zda upřednostnit etickou rovinu věci a zveřejnit výsledky svého bádání s ohledem na pamětníky či přeživší nebo spíše s touhou informovat veřejnost o nových zjištěních, které pomohou posunout obraz o pravdivějším a plastičtějším poznání nějaké etapy dějin pro laickou i odbornou veřejnost dál, je vždy přítomno. Jsou-li důkazy jednoznačné, věrohodné, z různých zdrojů a je jich více, pak je jasné, že zjištění za zveřejnění jednoznačně stojí, pokud tomu tak není, může to vést k rozsáhlé polemice a medializaci podobně jako v tomto případě možného udavačství v Lidicích.

Můj pohled na věc po prostudování zmíněnou problematikou dotčených materiálů je ten, že **nelze jednoznačně a bez jakýchkoliv pochybností označit Alžbětu Doležalovou za udavačku** na základě dosud uveřejněných a dostupných pramenů, jedná se pouze o výčet leckdy protichůdných tvrzení a jejich následné interpretace, přičemž základem předmětného tvrzení zůstává opravdu a pouze jeden dochovaný protokol, to dle mého názoru na vynesení jednoznačného soudu nestačí.

S pozdravem

Mgr. Tomáš Řepa, Ph.D.